

Redaksjonelt

Vi i Matrixredaksjonen er glade for å presentere dette temanummeret om seksualitet.

Psykoanalysen har siden begynnelsen satt seksualiteten i sentrum: Dens mangfoldige uttrykk, sammenhengen mellom tidlige relasjonelle erfaringer og voksen seksualitet, og spenningsfeltet mellom våre drifter og kulturens regulering av disse, er temaer som helt siden Freud har hatt en sentral plass i denne tradisjonen. Endog *for* sentral, ifølge kritiske røster. Samtidig omtales seksualiteten ofte som et glemt tema innen nyere psykoanalytisk tenkning. Muligens er dette et område hvor avstanden er kort mellom for mye og for lite?

I den offentlige debatten hevder mange at vi lever i et overseksualisert og grenseløst samfunn, mens andre betegner vår tid som nykonservativ og puritansk. Både i faget, i samfunnet og i den enkeltes liv kan man få inntrykk av at det seksuelle er høyst tilstede – og samtidig splittet av. Kanskje er seksualiteten som menneskelig erfaringsområde særlig preget av iboende motsetninger.

I arbeidet med dette temanummeret har vi kommet over mange polariteter i seksualiteten: Vise versus skjule. Glede versus smerte. Kunnskap versus det gåtefulle. Tekstene i nummeret har også vakt diskusjoner i redaksjonen omkring *begrepet* seksualitet: Er det best å gå utfra et smalt begrep, og å se seksualitet som et spesialfelt? Eller burde vi heller benytte en bredere definisjon, og se på det seksuelle som noe som er vevd inn i *alt* vi er? Kanskje behøver vi ikke velge – kanskje er det naturlig at det finnes mange ulike begreper om seksualitet. Og kan hende behøver vi som psykoterapeuter nettopp flere ulike forståelsesrammer, for å forstå og arbeide med dette livsområdet hos våre pasienter?

Vi presenterer i dette nummeret åtte tekster som på ulike vis illustrerer noe av mangfoldet innenfor seksualiteten, og også en del av variasjonen innenfor den psykodynamiske tradisjonen på dette feltet.

Clarence Crafoord kommer i sitt essay med betraktninger om seksualiteten gjennom livsløpet; fra babyens sansning av kroppslig nærhet, gjennom barnets og ungdommens nysgjerrighet, gjennom voksenlivets travelhet, frem til døden. Katrine Zeuthen viser i sin tekst hvordan den seksuelle utviklingen foregår i en relasjon, og gir oss med utgangspunkt i Laplanche sin teori innsikt

i hva seksuelle overskridelser innebærer for et barn, og betydningen av fortolkning ved mistanke om overgrep. Torben Bæk Klein skriver i sin artikkel om hvordan han har anvendt teori fra mentalisering og selvpsykologi i psykoterapeutisk arbeid med overgripere, og kommer med forslag til en modell basert på denne erfaringen. Kirsten Hyldgaards artikkel sammenligner Lacans teorier om seksualitet og kjønnsforskjeller, med Freuds. Anders Carlberg lar Freud selv komme til orde via en rekke sitater, i sin tankevekkende tekst om Freuds syn på biseksualitet som noe medfødt hos alle mennesker. Mette Sundt Gundersens artikkel tar for seg seksuelle grensekrenkelser i terapi. Hun tar til orde for en større bevisstgjøring om dette vanskelige temaet både hos den enkelte og innen profesjonene, og minner oss om det spesielle ansvaret en terapeut har for å ha oversikt over seg selv og situasjonen i en terapi. Per Magnus Johansson skriver om kjærlighetens og seksualitetens vilkår i det postmoderne samfunnet. Han bringer inn perspektiver fra historie og sosiologi, samt eksempler fra aktuell skjønnlitteratur, og viser hvordan ytre forhold har betydning for vårt kjærlighetsliv. Til slutt er vi glade for å ha med et essay av Iréne Mattis, hvor hun reflekterer over hva seksualitet *er* og *ikke er*, i en form som forener det faglige og det poetiske. Teksten ble først publisert for 25 år siden, og kan dermed minne oss om at det ikke nødvendigvis er det nyeste og siste som bringer forståelsen videre.

Vi håper at vi i denne samlingen av tekster har klart å få frem en del av bredden innenfor dette motsetningsfylte temaet.

God lesning!

Redaksjonen v/*Guri Vindegg, Björn Philips og Tove Mathiesen*